

รหัสสัญญาณ จันทน์เทศ

ผมกำลังคิดหาถ้อยคำบางคำอธิบายความห้วนไห้ระแวงท่าที่เป็นไมตรี จากประธานาธิบดี ทรัมป์ แห่งสหรัฐฯ ที่มีกับ นายฯ ประยุทธ์ ของไทยครับ

พอดีค้นยสารทางอีสาน ปีที่ 6 เล่มที่ 61 มาถึงมือ สะดุดคอลัมน์ ผักหญ้าหมากไม้ ผศ.ดร.ไชยขง รุจจนวาท มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เขียนเรื่อง "จันทน์เทศ ไม้ที่มีค่าควรเมือง"

จันทน์เทศสร้างความมั่งคั่งให้พ่อค้าตะวันตกเป็นสาเหตุสงครามนองเลือดหลายครั้ง

จันทน์เทศ เป็นไม้ยืนต้นใหญ่ สูง 20 เมตร ใบดกทึบ ผลขนาดลูกมะนาว สีเหลืองนวล ปริตแตกเป็นสองซีกเมื่อแก่ เนื้อผลหนา ค่อนข้างแข็ง ส่วนที่มีค่ายิ่ง คือเมล็ดเป็นเครื่องเทศ เรียก ลูกจันทน์ มีกลิ่นหอม

ถิ่นกำเนิด อยู่ในหมู่เกาะบันดา อินโดนีเซีย

พันปีที่แล้ว พ่อค้าอาหรับนำเครื่องเทศไปถึงตะวันออก ทำกำไรได้งามกว่าผ้าไหม อัฒมณีเครื่องด้วยขาม

ลูกจันทน์หนักหนึ่งปอนด์แลกวัวตัวอ้วนๆได้ถึง 7 ตัว นั่นคือที่มาของคาราวานสินค้า ที่รอนแรมฝ่าความยากลำบากฝ่าโจรผู้ร้ายไปครึ่งก่อนโลก

การค้าเครื่องเทศ ถึงจุดเปลี่ยน เมื่อสุลต่านเมห์เหม็ดที่ 2 แห่งออตโตมัน ซิดเมืองคอนสแตนติโนเปิล (อิสตันบูล) ของไบเซนไทน์ พ.ศ.1996 ปิดฉากความรุ่งเรืองของโรมันตะวันออก

ยุโรปหาเส้นทางใหม่ ไปสู่ตะวันออก สี่สิบปีต่อมา กองเรือสเปน คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส มุ่งตะวันตกไปพบแผ่นดินโลกใหม่ ทหปีให้หลัง กองเรือโปรตุเกส วาสโก ดา กามา ก็แล่นลงใต้

อ้อมแหลมกู๊ดโฮป ปลายสุดทวีปแอฟริกา

จากจีนเหนือ ขึ้นฝั่งที่เมืองท่ากาลักัต ของอินเดีย

ช่วงนั้นมีโปรตุเกสกับสเปน ขันเกี่ยวชิงเส้นทางการค้า พ.ศ.2054 โปรตุเกส พบหมู่เกาะภูเขาไฟเล็กๆ ระหว่างบอร์เนียว กับนิวกินี ที่ชื่อหมู่เกาะบันดาแหล่งลูกจันทน์แหล่งเดียวในโลก พ่อค้าดีดท์ ร่ำรวยกับลูกจันทน์หกสิบปี จนไปเสียที่ให้สเปน ปี พ.ศ.2128

พ.ศ.2164 บริษัทดีดท์อินเดียตะวันออก ตั้งหลักใหม่จับไล่ อิทธิพลชาวยุโรปอื่น ออกจากหมู่เกาะบันดากวาดล้างผู้ต่อต้าน มาผู้ขายอายุเกิน 15 ปีทุกคน ผู้มาหมู่บ้านถูกตัดหัวเสียประจาน การเข่นฆ่าต่อเนื่อง 15 ปี ชาวเกาะที่เคยมี 1.5 หมื่น เหลือแค่ 600 คน

ดีดท์ กำหนดต้นจันทน์เทศไว้เฉพาะพื้นที่ ห้ามมีเมล็ดไว้ในครอบครอง ฝ่าฝืนโทษประหาร

บริษัทดีดท์อินเดียตะวันออก พนักงาน 5 หมื่น เรือสินค้าติดอาวุธ 200 ลำ กำลัรบ 3 หมื่น ผูกขาดการค้าจันทน์เทศไว้ได้ เป็นบริษัทที่ร่ำรวยที่สุดในโลกของยุคนั้น

ดีดท์ครอบครองเกาะได้เกือบหมดยกเว้นเกาะรัน อาณานิคมแห่งแรกของอังกฤษ

รบกันเรื่อยมา จบลง อังกฤษขอมแลกกับเกาะเล็กๆ พื้นที่ 59.1 ตารางกม. ของอังกฤษขณะนี้คือ เกาะแมนฮัตตันของสหรัฐอเมริกา

พ.ศ.2321 กูเขาไฟปะทุ กลืนดินสามมิ ทำลายต้นจันทน์เทศไปกว่าครึ่ง อังกฤษยึดหมู่เกาะบันดาได้ เริ่มเพาะจันทน์เทศ ไปปลูกที่ ปีนัง สิงคโปร์ อินเดีย ซิดอน และหมู่เกาะอินเดียตะวันตก

ถึงตอนนั้น การผูกขาดการค้าจันทน์เทศ ก็ไม่มีอีกต่อไป ผมฝังใจเรื่องชายชาวบ้านคาถูกฆ่าหมดเกาะเพราะเป็นแหล่งจันทน์เทศ ครับ...คำจันทน์เทศ เป็นรหัสอันตราย...ให้ระวัง รักษาชีวิตตัวเอง

คนตะวันออก ควบคุมตะวันตก มาเป็นพันปี...ปลาเล็กก็ยังเป็นเหยื่อปลาใหญ่

บทเรียนพันปีที่แล้ว จนปีนี้ ก็ยังไม่เคยเปลี่ยนแปลง ฟังรหัสสัญญาณ "จันทน์เทศ" แล้ว ระวังคำหวานของประธานาธิบดี ทรัมป์ ให้จงดี.

● กิเลน ประลองเชิง